

Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito
kirjaamo@tampere.fi

Luonnonsuojelulain 49 § 3 momentin mukainen poikkeuslupahakemus

Päätös luonnonsuojelulain 49 § 3 momentin mukaisesta poikkeuslupahakemuksesta

Asian vireille tulo

Tampereen kaupunki on 28.10.2020 toimittanut Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskukselle) hakemuksen poiketa luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin mukaisesta kiellosta heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa Tampereen Hervantajärven alueella. Hakemuksen liitteenä on toimitettu Havukankaaren katu- ja vesihuoltosuunnitelman asemapiirustus ja kartta liito-oravan esiintymisestä Hervantajärven ympäristössä.

Pirkanmaan ELY-keskus on yhdessä hakijan kanssa käynyt alueella maastokatselmuksella 24.3.2021. Katselmuksesta on tehty muistio (9.4.2021).

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hakemus koskee hyväksytyyn Hervantajärven asemakaavaan kuuluvaa Havukankaaren katualuetta vesihuoltolinjoineen. Hervantajärven asemakaava-alueelta ja sen läheisyydestä on eri kartoituksissa löydetty oravan risupesä, kolopuita, pöntöissä olevia liito-oravan pesiä sekä liito-oravan jätöksiä. Suunnitellut kadut leikkaavat todetun liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan (kolohaaparyhmä) suojavyöhykettä Havukankaaren osuudella pienentäen sitä 30 metristä noin 16 metriin. Katujen ja muun kunnallistekniikan rakentaminen poikkeuslupahakemuksessa esitetyllä tavalla ei edellytä kyseisten pesäpuiksi todettujen kolohaapojen kaatoa. Pesäpuilta säilyy puustoinen yhteys viereiseen laajempaan metsäalueeseen. Asemakaavan mukaiselta katualueelta jouduttaisiin kaatamaan neljä isompaa, muusta kookkaasta puustosta hieman erillään olevaa kuusta sekä pienempää koivikkoa ja kuusikkoa.

Hakemuksessa on esitetty kolme vaihtoehtoa tonttien ja katu- ja vesihuoltolinjojen toteuttamiseksi. Vaihtoehto VE1 on vertailukohta kahdelle muulle vaihtoehdolle ja se perustuu koko alueen asemakaavan mukaiseen toteutukseen. Vaihtoehdot VE2 ja VE 3 ovat siitä suppeammin rakennettuja versioita. Hakemus koskee vaihtoehtotarkastelussa esitettyä vaihtoehtoa 2 (VE2).

Poikkeamislupahakemuksen tausta

Tampereen väestönkasvu oli vuonna 2017 noin 3700 uutta asukasta. Tampereen kaupunki on laatinut kantakaupungin yleiskaavan 2040 ja Pirkanmaan liitto on laatinut maakuntakaavan 2040. Molemmissa kaavoissa yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja täydentäminen ovat merkittävässä roolissa. Tampereen kaupunkistrategian mukaisesti kasvu suuntautuu nykyisen yhdyskuntarakenteen lisäksi joukkoliikenteen laatukäytävälle ja etelän suuntaiselle ratavyöhykkeelle. Tampereen kaupunki on laatinut Hervantajärven alueelle asemakaavan, joka tuli voimaan maaliskuussa 2018. Asemakaava ja sitä tukeva raitiotie nostavat kyseisen alueen merkitystä. Asemakaava-alueen rakentuminen alueella on oleellisen tärkeää raitiotielinjan eteläiselle haaralle.

Asemakaavan laadinnan yhteydessä on tehty mm. katujen yleissuunnitelma, vesihuollon yleissuunnitelma ja hulevesisuunnitelma, jotka määrittävät pitkälti alueen korkeusasemat ja tarvittavat tilavaraukset. Tällaisia tilavaroja ovat esim. pumppaamojen ja hulevesialtaiden sijainnit ja johtorasitteet. Näiden pohjalta on laadittu hyväksytyt katusuunnitelmat, joissa on huomioitu, että kunnallistekniikka voidaan toteuttaa asemakaavan määräysten mukaisesti.

Selvitys vaihtoehdoista

Vaihtoehto 1 (VE1)

Vaihtoehdossa kadut, vesihuoltolinjat ja tontit esitetään rakennettavaksi kokonaisuudessaan asemakaavan perusteella laadittujen hyväksytyjen katu- ja kunnallisteknisten suunnitelmien mukaisesti. Tässä vaihtoehdossa kadut ja kunnallistekniikka voidaan rakentaa kustannustehokkaasti kerralla valmiiksi. Tällöin myös alueen liikenneverkosto muodostuu kerralla yhtenäiseksi ja toimivaksi. Kunnallisteknisten vesihuoltolinjojen osalta jäte- ja vesihuoltoviemärit voidaan toteuttaa energiatehokkaammin ja toimintavarmemmin sekä vedenjakelu voidaan toteuttaa toimintavarmemmin. Kaikki asemakaavan mukaiset tontit toteutettaisiin ja voidaan myös tarjota määrällisesti eniten tontteja seudun kasvun tarpeisiin. Tässä vaihtoehdossa osa liito-oravan pesäpuista jouduttaisiin kaatamaan ja lopuille kolopuille ei jäisi vaadittavaa kolmenkymmenen metrin suojaetäisyyttä.

Vaihtoehto 2 (VE2)

Vaihtoehdossa VE2 kadut ja vesihuoltolinjat esitetään rakennettavaksi kokonaisuudessaan asemakaavan perusteella laadittujen hyväksytyjen katu- ja kunnallistekniikan suunnitelmien mukaan. Tässä vaihtoehdossa kadun eteläpuolella neljä omakotitalotonttia jätetään luovuttamatta ja niistä puuston poisto tekemättä, minimoiden puuston poiston tarve liito-oravien suoja-alueelta.

4.6.2021

Vaihtoehdossa katua ei voi linjata kiertämään liito-oravan suoja-alueen pohjoispuolelta tonttien kautta, koska ratkaisu olisi hyväksytyn asemakaavan vastainen. Kunnallistekniikkaa ei voi myöskään linjata kiertämään liito-oravan suoja-alueella pohjoispuolelta tonttien kautta. Tällöin kunnallistekniikka jouduttaisiin sijoittamaan tonttien rakennusalojen alueelle, eikä tonttien luovutus rakennuskäyttöön olisi mahdollista. Kunnallistekniikan sijoittamisesta tonteille ei myöskään ole asemakaavassa rasitemerkintää. Vesihuollon osalta viettoviemäriinjien pituus kasvaisi ja linjojen pituuskaltevuutta jouduttaisiin pienentämään suositeltuja minimikaltevuuksia pienemmäksi, jolloin niiden toimitusvarmuus heikkenisi.

Jos katu jätettäisiin kokonaan toteuttamatta Havukankaaren plv 80-140 liito-oravan suoja-alueen vuoksi, tulisi molempiin päihin rakentaa kääntöpaikat kunnossapitokalustoa ja jäteautoa yms. varten. Asemakaavan mukaiselle katualueelle ei mahdu rakentamaan toimivaa kääntöpaikkaa, koska katualueen leveys on noin 10.00 metriä ja välttävän kääntöpaikan leveys on 14.00 metriä. Lisäksi on huomioitava, että tonttien rakentamisen aikana alueella on raskasta liikennettä, mm. talopakettielementit yms. kuljetukset, joiden on välttämätöntä päästä kulkemaan ilman pitkiä peruutusmatkoja.

Vaihtoehdossa VE2 Havukankaaren korttelin 7332 tontteja 3-6 (AP) ei toteutettaisi, mutta alueen kasvun tarpeisiin voitaisiin tarjota määrällisesti kohtuullisesti tontteja. Vaihtoehdossa jäisi toteutumatta yhteensä 4 omakotitalotonttia.

Vaihtoehdossa jouduttaisiin vähäisin osin pienentämään liito-oravan suoja-alueita. Suojaetäisyydeksi hakkuun reunasta lähimpään kolopuuhun jäisi Havukankaarella 16 metriä. Tässä vaihtoehdossa kadut ja kunnallistekniikka voitaisiin rakentaa kustannustehokkaasti kerralla valmiiksi. Tällöin myös alueen liikenneverkosto muodostuisi kerralla yhtenäiseksi ja toimivaksi. Kunnallisteknisten huoltolinjojen osalta jäte- ja hulevesiviemärit voidaan toteuttaa energiatehokkaammin ja toimintavarmemmin viettoviemärein sekä vedenjakelu voidaan toteuttaa toimintavarmemmin. Havukankaaren eteläpuolella yhdistetty pyörätie- ja jalkakäytävä jätetään toteuttamatta sekä sinne alun perin kaavailtu jätevesiviemäriinjoja siirretään Havukankaaren katualueelle.

Vaihtoehto 3

Vaihtoehdossa 3 alueen kadut ja kunnallistekniikka esitetään rakennettavaksi muilta osin, lukuun ottamatta Havukankaarta Hakkisenraitilta lähteen. Tällä Havukankaaren osuudella ei rakennettaisi kunnallistekniikan runkolinjoja ja tontteja ei siten liitettäisi kunnallistekniikkaan, koska se ei olisi mahdollista ilman poikkeamista liito-oravien suoja-alueiden tarvitsemasta laajuudesta. Mikäli Havukankaaren alueen kadut ja kunnallistekniikka jätettäisiin rakentamatta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan 30 metrin suojavyöhykkeen vuoksi Hakkisenraitilta länteen päin, toteuttamatta jäisi yhteensä 33 omakotitalotonttia.

Jos kunnallistekniikkaa ei toteuteta edellä mainitulla Havukankaaren katuosuudella, sillä on merkittävä vaikutus koko asuntoalueen vesihuollon järjestämiseen. Tällöin asuntoalueen itäosan vesihuoltolinjat jouduttaisiin kiertämään Mehtosenkaaren vesihuoltolinjan kautta. Vesihuollon toteuttamisen kannalta ongelman muodostaa se, että Mehtosenkaari on korkeusasemaltaan huomattavasti korkeammalla kuin alueen muut kadut. Muiden katujen hule- ja jätevesien johtaminen Mehtosenkaaren vesihuoltolinjoihin ei ole mahdollista toteuttaa viettoviemäreinä korkeussuhteiden vuoksi ja vaihtoehdoksi jäisi pumppaamoiden rakentaminen. Asemakaavassa ei ole mitenkään varauduttu pumppaamojen rakentamiseen. Lisäksi osa alueen vesihuoltoverkosta on rakennettu ja niiden kapasiteetissa ei ole varauduttu näin merkittäviin muutoksiin verkostossa, jotka näin oleellisesti heikentävät niiden toimintavarmuutta. Rakentamis- ja ylläpitokustannuksiltaan sekä toimintavarmuuden kannalta ei ole kannattavaa rakentaa sellaista järjestelmää, jossa hule- ja jätevesiä jouduttaisiin pumppaamaan merkittävässä määrin sekä kierrättämään pitkiä matkoja koko alueen korkeimman kohdan kautta. Vedenjakelu olisi myöskin toimintavarmuudeltaan riskialtis, koska alueen vesijohtoverkosta ei muodostuisi yhtenäistä verkostoa. Hakijan mukaan tämä vaihtoehto ei edellä mainituista teknisistä ja taloudellisista syistä ole toteutuskelpoinen. Lisäksi myöskään alueen liikenneverkosta ei muodostuisi kerralla yhtenäistä ja toimivaa.

Yhteenveto vaihtoehtoista

Hakemus koskee vaihtoehtotarkastelussa esitettyä vaihtoehtoa 2 (VE2). Katujen ja muun kunnallistekniikan suunnittelua on tehty hyväksytyn asemakaavan mukaisesti. Asemakaavan tontti- ja korttelijako sekä katutila estävät mahdollisuuden pesien kiertämiseen esitettyä kauempaa ja kunnallistekniikan sijoittamisen muulla tavalla. Hervantajärven alueen rakentaminen on kiinteässä yhteydessä Tampereen raitiotien rakentamiseen. Alueen kunnallistekniikan rakentaminen on edellytys tonttien rakentamiselle sekä raitiotien rakentamiselle ja käytölle.

Selvitys liito-oravatilanteesta ja hankkeen vaikutus lajin suotuisaan suojelutasoon

Tampereen kaupunki on selvittänyt laajasti Hervantajärven asemakaava-alueen liito-oravatilannetta kaavan laadinnan yhteydessä vuonna 2016 sekä asemakaavan tultua voimaan keväällä 2018. Asemakaavan hyväksymis- ja voimaantulo-prosessissa käsiteltiin liito-oravakannan suotuisan suojelutason säilyminen kokonaisuutena ja alueen virkistysalueiden katsottiin säilyttävän liito-oravan suotuisan suojelutason. Virkistysalueiden puustoa ei ole tässä hankkeessa tarvetta poistaa. Kaavoitusvaiheen selvityksen jälkeen tilanne on muuttunut ja vuonna 2018 tehdyssä selvityksessä löytyi uusia pesiä. Alueella on tuotu muun tahon kuin Tampereen kaupungin toimesta pönttöjä, lisäksi löytyi uusia kolopuita.

Vaihtoehdossa 2 suunnitellut katualueet leikkaavat liito-oravan pesäalueen 30 metrin suojavyöhykettä Havukankaaren osuudella. Havukankaaren varrella puusto joudutaan poistamaan lähimmillään 16 metrin etäisyydelle pohjoispuolelta haaparyhmää, jossa on havaittu luonnonkolossa liito-oravan pesintää vuosina 2016, 2018 ja 2021. Vaikutusarvioinnin lähtökohtana on nykytilanne, jossa Hervantajärven asemakaava-alueen kortteli- ja liikennealueilta on jo hakattu puusto.

Edellä mainitut kunnallistekniikan rakentamisen edellyttämät toteutusvaihtoehdon 2 mukaiset puuston poistot heikentävät osaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikasta Havukankaaren vierellä. Puuston poiston myötä liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikalle aiheutuu pinta-alan vähenemistä, suojaisuuden vähenemistä ja pesäpuiden altistumista suuremmalla tuulenskaatoriskille.

Lisääntymis- ja levähdyspaikan pinta-alan vähenemä on verrattain pieni eikä sellaisenaan aiheuta lisääntymis- ja levähdyspaikalle merkittävää heikennystä. Lisääntymis- ja levähdyspaikan välitön lähiympäristö säilyy muutoin puustoisena ja on nykyisellään liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä eli lisääntymis- ja levähdyspaikkaan rajautuu liito-oravan käyttöön vähintään pinta-alan vähenemän verran vastaavaa metsäaluetta. Tontit, joille tarkasteltava lisääntymis- ja levähdyspaikka asemakaavassa sijoittuu eivät toteudu tässä vaiheessa ja niiden puustoa ei kaadeta.

Pesäpuun suojaisuuden heikkeneminen puolestaan altistaa liito-oravan saalistajille sen liikkua pesän ulkopuolella mm. ravinnonhankinnassa ja poikasten alkaessa liikkua pesän ulkopuolella. Predaatoriskin kasvaessa lisääntymis- ja levähdyspaikan poikastuottopotentiali voi siten heikentyä ja kuolleisuusriski voi kasvaa. Riskin suuruus on vähäinen-kohtalainen. Asemakaavan korttelialueiden hakkuu on muuttanut alueen tuulisuusoloja, ja suojapuuston kaventuminen kasvattaa riskiä jäljelle jäävän suojapuuston sekä pesäpuun kaatumisesta tuulen vaikutuksesta. Riskin suuruusluokka arvioidaan olevan suojapuuston osalta kohtalainen, pesäpuun osalta lievä, ja riskistä huolimatta liito-oravan pesintä on jatkossakin mahdollista lisääntymis- ja levähdyspaikalla. Lisääntymis- ja levähdyspaikan laadulle ja ominaispiirteille kohdistuva heikentävä vaikutus arvioidaan kokonaisuutena lieväksi.

Lisääntymis- ja levähdyspaikan riittävän laadun säilymistä ylläpitää lisäksi liito-oravan kulkuyhteyksien toimivuus lähimmille muille lajille soveltuville ja lajin asuttamille metsäalueille. Kaakamonkaaren lisääntymis- ja levähdyspaikan kulkuyhteys säilyy lännen suuntaan kohti Salmenkallionpuistoa ja Hervantajärven rantametsiä. Lisääntymis- ja levähdyspaikan alueelle osoitetut kaavan mukaiset tontit eivät tässä vaiheessa toteudu, ja Salmenkallionpuiston alueelle jo toteutetut ulkoilureitit ovat enintään kahdeksan metrin levyisiä väyliä, jotka eivät heikennä kulkuyhteyttä. Havukankaaren lisääntymis- ja levähdyspaikalta säilyy hyvät metsäiset kulkuyhteydet itä-kaakkoon Lempäälän ja Kangasalan metsäalueiden suuntaan. Lisääntymis- ja levähdyspaikan alueelle osoitetut kaavan mukaiset tontit eivät tässä vaiheessa toteudu, kuten eivät myöskään sen eteläpuolelle kaavassa osoitettu

hulevesikosteikko eikä ohjeellinen yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa. Kulkuyhteydet täyttävät liito-oravan kulkuyhteyksille asetetut kriteerit.

Hervantajärven asemakaavan kunnallistekniikan toteuttamiseksi vaihtoehdossa 2 suunniteltu puuston poisto heikentää kahden liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkakokonaisuuden laatua. Näiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentymisellä ei arvioida olevan vaikutuksia liito-oravan valtakunnalliseen esiintymiseen tai suotuisaan suojelutasoon valtakunnan tasolla. Hankkeella ei ole vaikutusta liito-oravan kannan kokoon Suomessa. Hankkeella ei arvioida myöskään olevan heikentäviä vaikutuksia liito-oravan maakunnalliseen esiintymiseen, suotuisaan suojelutasoon tai kannan kokoon Pirkanmaan maakunnan alueella. Liito-oravakanta on vuonna 2006 ollut Pirkanmaalla neljänneksi tihein metsäkeskuksittain tarkasteltuna.

Tiedot liito-oravan esiintymisestä Tampereen kaupungin alueella pohjautuvat kantakaupungin liito-oravaselvitykseen 2016 ja sen seurantaselvitykseen 2017-2019. Hervantajärven ympäristön paikalliset esiintymistiedot on koottu Hervantajärven asemakaavoituksen pohjaksi tehdyistä liito-oravaselvityksistä vuosina 2016 ja 2018 sekä Tampereen kaupungin Oskari-karttapalvelusta. Tampereen liito-oravakanta on jakautunut toisiinsa yhteydessä oleviin osapopulaatioihin. Kaakkois-Tampere (Hervanta-Hallila-Kaukajärvi) muodostaa oman elinympäristöverkostonsa ja on yhteydessä Kangasalan laajoihin yhtenäisiin metsäalueisiin. Tampereen kantakaupungin liito-oravaselvityksessä havaittiin liito-oravan jätöspuita yhteensä 1816 kpl ja mahdollisia pesäpuita 76 kpl. Huomioiden liito-oravakannan runsauden Tampereen alueella ja paikallisen kannan runsauden Hervantajärven alueella kahden lisääntymis- ja levähdyspaikkakokonaisuuden vähäisellä heikentymisellä ei arvioida olevan heikentäviä vaikutuksia liito-oravan paikalliseen esiintymiseen tai suotuisaan suojelutasoon paikallisella tasolla.

Maastokatselmus

Pirkanmaan ELY-keskus (Emmi Lehkonen) suoritti asiaa koskevan maastokatselmuksen 24.3.2021. Mukana katselmuksella oli Tampereen kaupungin edustajana Jyrki Lehtimäki. Maastossa tarkastettiin liito-oravan esiintyminen kolohaaparyhmän alueella sekä haaparyhmän pohjoispuolella sijaitseva suojapuusto. Kolohaaparyhmän alueelta löydettiin liito-oravan papanoita kahden kolohaavan tyveltä. Toisen haavan tyveltä papanoita havaittiin runsaasti, ainakin 200 kappaletta, ja toisen haavan tyveltä kymmenkunta. Tarkastettiin myös kaksi muuta haapaa, mutta näiden tyveltä ei tehty havaintoja liito-oravan papanoista. Alueella on havaittu liito-oravan pesintä vuosina 2016 ja 2018. Vuosina 2019 ja 2020 liito-oravan esiintymistä ei ole tarkasteltu. Kolohaaparyhmän pohjoispuolella oleva, tarkastushetkellä noin 30 metrin etäisyydelle ulottuva suojapuusto muodostuu pääosin matalasta (noin 10-15 m) kuusesta, koivusta ja raidasta. Suojavyöhykkeellä on myös 3 isoa kuusta ja 2 isoa koivua, jotka poistettaisiin, mikäli Havukankaaren katualue toteutettaisiin suunnitellusti.

Katualueen toteutuessa jäljelle jäävä suojavyöhyke koostuisi matalahkosta puustosta ja taimikosta. Katselmuksella suojavyöhykkeellä havaittiin joitain isokokoisia tuulenkaatoja. Suojavyöhykkeellä tarkastushetkellä olleet isokokoisemmat puut ovat myös alltiita tuulen vaikutuksille.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ei myönnä Tampereen kaupungille lupaa poiketa luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin mukaisesta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevasta kiellosta Hervantajärven asemakaavaan kuuluvalla Havukankaaren katualueella.

Päätöksen perustelut

Liito-orava on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV(a) laji sekä luonnonsuojelulain mukainen rauhoitettu laji. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin perusteella. Luonnonsuojelulain 39 § 3 momentin perusteella on mm. kiellettyä rauhoitetun eläinlajin tahallinen häiritseminen erityisesti eläinten lisääntymisaikana tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 49 § 3 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 49 § 1 momentin kiellosta sekä 2 momentissa tarkoitetun eläinlajin osalta 39 § kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16(1) mainituilla perusteilla. Poikkeaminen voidaan myöntää, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Lisäksi poikkeamisen perusteena tulee olla jokin artiklan alakohdista a) – e), kuten mm. erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy.

1. Muu tyydyttävä ratkaisu

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että Havukankaaren kunnallistekniikan rakentamiseksi on olemassa muu tyydyttävä ratkaisu.

Hakemuksen mukaan katujen ja muun kunnallistekniikan suunnittelua on tehty hyväksytyin asemakaavan mukaisesti ja mikäli poikkeuslupaa ei myönnettäisi ja Havukankaaren alueen kadut ja kunnallistekniikka jätettäisiin rakentamatta Hakkisenraitilta länteen päin, toteuttamatta jäisi yhteensä 33 omakotitalotonttia. ELY-keskus katsoo, että muu tyydyttävä ratkaisu on olemassa, sillä Hervantajärven asemakaavan kaikkia osia ei ole pakko toteuttaa tai kaavoitus voidaan tehdä uudelleen ottaen huomioon

liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat. Kaikkiaan kaavassa on 87 omakotitalotonttia, jotka voidaan toteuttaa. Lisäksi kaava-alueelle on kaavaselostuksen mukaan osoitettu yli tuhat asuntoa kerrostaloihin ja 300 pienkerrostaloihin. Hervantajärven asemakaavan toteutuminen merkittävältä osin on mahdollista ilman Havukankaaren tonttien ja kunnallistekniikan rakentamista.

Kunnallistekniikan sijoittamisen muut mahdollisuudet on hakemuksessa poissuljettu perustelemalla asiaa toimintavarmuuden riskeillä, rakentamis- ja ylläpitokustannuksilla, energiatehokkuudella sekä liikenneverkoston toimimattomuudella. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nämä syyt eivät ole riittäviä vaihtoehdoisen ratkaisun poissulkemiselle ottaen huomioon, että asemakaavan rakentamiskohteita ei ole pakko kokonaisuudessaan toteuttaa. Myös kaavan muuttaminen kunnallistekniikan toteutus huomioiden on mahdollista.

2. Liito-oravan suotuisan suojelun tason säilyminen

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että Havukankaaren kunnallistekniikan rakentaminen ei vaikuta liito-oravan suotuisan suojelun tason säilymiseen valtakunnallisesti tai alueellisesti, mutta paikallisesti sillä voi olla vaikutuksia liito-oravan suojelutason säilymiseen.

Luontodirektiivin 1 artiklan kohdassa i) on määritelty lajin suojelun taso. Suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana ja kun lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja kun lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö.

Liito-orava on vuonna 2019 arvioitu valtakunnallisesti vaarantuneeksi lajiksi. Vuonna 2006 Suomen liito-oravakannaksi arvioitiin noin 143 000 naarasta eli noin 286 000 aikuista yksilöä. Yhden liito-oravan käytössä olevan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentäminen ei merkittävästi heikennä lajin valtakunnallista tai alueellista suojelutasoa, sillä se ei vaikuta lajin levinneisyyteen eikä kannan kokoon.

Hakemuksen kohteena oleva puuryhmä on liito-oravan käytössä oleva vakituinen lisääntymis- ja levähdyspaikka. Haavoissa on liito-oravan pesäpaikaksi soveltuvia koloja ja haapojen tyvellä on havaittu liito-oravan jätöksiä vuosina 2016, 2018 ja 2021. Hakemuksen kohteena olevan haaparyhmän välittömässä läheisyydessä on useita muita kolohaapoja ja puita, joiden juurelta on useana vuonna löydetty liito-oravan jätöksiä.

Kyseessä on paikallisesti merkittävä lisääntymis- ja levähdyspaikka. Hakemuksen liitteenä olevan liito-oravan esiintymistä Hervantajärven ympäristössä esittävän kartan mukaan lähialueilta ei ole havaittu muita liito-oravan pesäpuita, vaikka papanapuista on tehty runsaasti havaintoja.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin sisältyvät suojaa antavat puut ja ruokailupuut siinä laajuudessa, että yksilö voi käyttää elinpiirinsä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja menestyksekkäästi. Kolohaaparyhmän pohjoispuolella oleva, noin 30 metrin etäisyydelle ulottuva suojapuusto muodostuu pääosin matalasta (noin 10-15 m) kuusesta, koivusta ja raidasta. Suojavyöhykkeellä on myös 3 isoa kuusta ja 2 isoa koivua, jotka poistettaisiin, mikäli Havukankaaren katualue toteutettaisiin suunnitellusti. Katualueen toteutuessa jäljelle jäävä suojavyöhyke koostuisi matalahkosta puustosta ja taimikosta. Suojavyöhykkeellä olevat isokokoiset puut sekä kolohaaparyhmä ovat jo nyt alttiita tuulen vaikutuksille. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan 16 m etäisyydelle pesäpuista kohdistuva hakkuu heikentäisi kyseisiä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja mm. suojaavan puuston vähentymisen sekä tuulenkaato- ja predaatoriskin kasvun myötä.

3. Erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavat syyt (luontodirektiivin 16 artikla 1c)

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että poikkeusluvan tarpeessa ei ole kyse erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä.

Havukankaaren tonttien ja kunnallistekniikan rakentaminen ei ole kiinteässä yhteydessä Tampereen raitiotien rakentamiseen. Hervantajärven asemakaavan alueelle on suunniteltu rakennettavan yli tuhat asuntoa, joista jäisi toteutumatta 33 omakotitaloasuntoa. Hervantajärven asemakaavan toteutuminen merkittävilta osin sekä raitiotien rakentaminen ja käyttö on mahdollista ilman Havukankaaren tonttien ja kunnallistekniikan rakentamista.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki 39 § 3 momentti, 49 § 1 ja 3 momentti

Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, artikla 16 ja liite IV(a)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020).

MUUTOKSEN HAKU

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

LISÄTIEDOT

Asia on käsitelty Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, luontoyksikössä. Lisätietoja asiasta antaa ylitarkastaja Emmi Lehkonen (sähköposti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi).

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Emmi Lehtonen ja ratkaissut yksikön päällikkö Marja-Liisa Pitkänen. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Liitteet	Valitusosoitus
Jakelu	Hakijalle sähköpostitse
Tiedoksi	Ympäristöministeriö (sähköpostitse) Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse) Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry (sähköpostitse) Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry (postitse ja sähköpostitse)
Suoritemaksu	150 euroa

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.
(nimike: 3952, toiminto: 3802303330, suorite: 3800114504, TY: 3800151404)

Oikaisuvaatimus päätöksestä määrättyyn maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamispäivästä.

Tämä asiakirja PIRELY/13658/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/13658/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lehkonen Emmi 04.06.2021 13:18

Ratkaisija Pitkänen Marja-Liisa 04.06.2021 13:44